

รูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของ
ผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*
SUSTAINABLE MANAGEMENT MODEL TO ENHANCE BOTH THE
QUALITY AND VALUE OF NIPA PALM PRODUCTS BASED ON
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY

ศิริพร หมื่นหัตถ์

Siriporn Muenhat

วีรวรรณ จงจิตร ศิริจिरกาล

Veeravan Jongjit Sirijirakal

ลดาวัลย์ แก้วสีนวน

Ladawan Kaewseenual

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: siriporn_mue@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่ศึกษาคือป่าจากตำบลขนานาคนา ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 35 คน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำอาชีพสวนจาก คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ผู้นำชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับป่าจาก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ วิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้นำมาสรุปผลและข้อเสนอแนะโดยการสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่และจัดลำดับ

ผลจากการวิจัยค้นพบใหม่ คือ รูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “NIPA PALM

* Received 27 April 2019; Revised 14 June 2019; Accepted 20 June 2019

MODEL” ประกอบด้วย “SEP + 7 M + WISE 2” โดยใช้หลักการสร้างความเข้มแข็งภายในสู่ภายนอกให้กับผลิตภัณฑ์ต้นจาก ประกอบด้วย 3 ด้านคือด้านที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(SEP) โดยมี 3 ห่วง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 2 เงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม ด้านที่ 2 การจัดการ 7 ประการ “7M” ได้แก่ 1) การจัดการกลุ่ม 2) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 3) จัดการความรู้ 4) การจัดการผลิต 5) การจัดการเพิ่มมูลค่า 6) การจัดการทางการเงิน 7) การจัดการตลาด และด้านที่ 3 ความยั่งยืน 5 ประการ “WISE 2”ได้แก่ 1) ด้านสืบทอดภูมิปัญญา 2) ด้านสังคม 3) ด้านเศรษฐกิจ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) การพึ่งพาตนเอง

คำสำคัญ: การจัดการอย่างยั่งยืน, ผลิตภัณฑ์ต้นจาก, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objective of this research was to create the sustainable management model to enhance both quality and value of nipa palm products based on sufficiency economy philosophy. The nipa palm stands at Khanab Nak sub-district, Pak Phanang district of Nakhon Si Thammarat province was chosen to be the study area. The 35 key informants were purposively selected from agriculturists who planting nipa palm, committees and members of nipa palm occupational group, community leader, government and private sectors involved with nipa palm. The qualitative research method was used by emphasizing documentary study, an in-depth interview, non-participant observation, focus group techniques, and best practices were employed for gathering data. The qualitative data taken from the interview results and recommendations, the synthesis of content classification and grading.

The new model from this research was an sustainable management model to enhance both quality and value of nipa palm products based on sufficiency economy philosophy called ‘NIPA PALM MODEL’ were conducted from the concept of SEP + 7M + WISE 2 by using the principle of building internal

strength to external to nipa palm products under three different aspects as follows; 1) application of the philosophy of sufficiency economy (SE) which has 3 components of moderation, reasonableness, and self-immunity along with 2 conditions of morality and knowledge; 2) 7M's to Management including group management, human resource management, knowledge management, production management, value-added management, financial management, and market management; 3) the five core principles of sustainability including wisdom inheritance, social, economy, environment, and self-reliance.

Keywords: Sustainable Management, Nipa Palm products, Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม กระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความซับซ้อนในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การพัฒนาในด้านบวก ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ระบบสื่อสารที่ทันสมัย หรือการขยายปริมาณและกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่ผลด้านลบเหล่านี้ส่วนใหญ่กระจายไปถึงคนในชนบท หรือผู้ด้อยโอกาสในสังคมน้อย แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เกิดผลลบติดตามาด้วย เช่น การขยายตัวของรัฐเข้าไปในชนบท ได้ส่งผลให้ชนบทเกิดความอ่อนแอในหลายด้าน ทั้งการต้องพึ่งพิงตลาดและพ่อค้าคนกลางในการสั่งสินค้าทุน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันตามประเพณีเพื่อการจัดการทรัพยากรที่เคยมีอยู่แต่เดิมแตกสลายลง ภูมิความรู้ที่เคยใช้แก้ปัญหาและสั่งสมปรับเปลี่ยนกันมาถูกกลืนเลือนและเริ่มสูญหายไป สิ่งสำคัญ คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการ

สนองตอบต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2562)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” แก่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.2542 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า “เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบรอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ป่าจากในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังจะพบต้นจากขึ้นอยู่กระจายสองฝั่งแม่น้ำและลำคลองสาขา พบหนาแน่นแถบ อำเภopakพนัง อำเภอเชียรใหญ่ และอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาการบริหารจัดการป่าจากมีหลายประการ ปัญหาปริมาณไม้ฟันในพื้นที่ลดน้อยลง ต้องซื้อไม้ฟันต่างถิ่น การลดลงของไม้เคี่ยมและเปลือกเคี่ยม เนื่องจากการใช้พื้นที่ปลูกปาล์มและพืชเศรษฐกิจอย่างอื่นเพิ่มขึ้น ปัจจุบันต้องอาศัยไม้เคี่ยมที่ฝังดินหรือรากเคี่ยมจากท้องถิ่นอื่น ๆ กระบอตันจากรองรับน้ำหวานหายาก อาจทดแทนได้ด้วยกระบอกลาสดักขาดแคลนแรงงาน หนุ่มสาวออกไปประกอบอาชีพในเมือง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำน้ำตาลจากชาผู้ถ่ายทอด (สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2557) จากสภาพปัญหาการบริหารจัดการและการขาดผู้สืบทอดในการทำอาชีพป่า

จากมีการทิ้งป่าจากให้กร้าง และมีการทำลายป่าจากเปลี่ยนเป็นบ่อเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นจำนวนมาก ซึ่งอนาคตมีโอกาสเสี่ยงสูงที่ป่าจากและอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากต้นจากจะสูญหายไปจากพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา รูปแบบกลยุทธ์การจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่น การนำแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน ใช้ในผลิตภัณฑ์ต้นจาก โดยทุกส่วนมีความสมดุลโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ คุณธรรม เพื่อพัฒนาการจัดการป่าจากและกลุ่มผลิตภัณฑ์จากต้นจากอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ พื้นที่ป่าจากแหล่งผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้นจากในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลขนานบก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขนาดของพื้นที่ป่าจากทั้งหมดประมาณ 4,576 ไร่ ครัวเรือนที่เพาะปลูกป่าจากจำนวน 476 เรือน จากจำนวน 10 หมู่บ้าน เนื่องจากตำบลขนานบกเป็นตัวแทนของป่าจากที่มีการประกอบอาชีพการทำสวนจากครบวงจรทั้งกระบวนการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจาก

กลุ่มประชากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพสวนจากหรือตัวแทน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ชุมชน ตัวแทนองค์กร นักวิชาการ ราษฎรชาวบ้าน ในพื้นที่ป่าจาก ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพสวนจากและผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ตำบล

ขนาดปากพื้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทำให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แบบสัมภาษณ์(Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบสังเกต เป็นแบบการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Data) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best practices) เก็บข้อมูลการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และการตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของการประกอบอาชีพการทำสวนจากและกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์จากต้นจาก

1.1 การรวมกลุ่ม พบว่าเกษตรกรอาชีพการทำสวนจากในตำบลขนานนามมีการบริหารจัดการมีการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม มีการรวมกลุ่มบ้างเมื่อมีการเข้ามาเยี่ยมชมในพื้นที่เพื่อทำกิจกรรม แต่โดยส่วนใหญ่ทำในครัวเรือนและหมู่ญาติ วิธีการจัดการและองค์ความรู้การทำสวนจากจึงมีความแตกต่างกันในแต่ละสวนจาก การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคน การอำนวยความสะดวก การประสานงานต่าง ๆ มีการดำเนินการโดยเจ้าของธุรกิจ และงานเกือบทุกหน้าที่เจ้าของกิจการดำเนินการเอง โดยปกติการทำน้ำตาลจากสามารถทำได้ตลอดทั้งปี แต่ช่วงฤดูฝนประมาณเดือน พฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ฝนตกหนักน้ำท่วมซึ่งจะไม่สามารถทำอะไรจากได้ทางกลุ่มจึงมีการบริหารจัดการโดยต้องมีการทำอาชีพอย่างอื่นเสริม

1.2 การจัดการด้านการตลาด พบว่าเกษตรกรอาชีพการทำสวนจากในตำบลขนานนามส่วนใหญ่ขายน้ำตาลจากเป็นปี๊บโดยมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำตาลจากสวนจากเพื่อนำไปผลิตเป็นสุรากลั่นและผสมขนมลา ราคาขายปี๊บละ 700-1,500 บาท ราคาขึ้นลง

ตามฤดูกาลช่วงเทศกาลสารทเดือนสิบน้ำตาลจากปี๊บจะมีราคาสูงที่สุด นอกจากนั้นทางสวนจากมีการรวมกลุ่มทำผลิตภัณฑ์ออกขายปลีกเองด้วย กลุ่มอาชีพผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจากที่จำหน่ายได้แก่น้ำตาลปี๊บ น้ำตาลเกร็ด น้ำส้มจาก น้ำตาลจากเข้มข้นน้ำผึ้งจาก ผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นจาก และสุรากลั่น มีการใช้บรรจุภัณฑ์เป็นพลาสติกและแก้ว บรรจุภัณฑ์มีความหลากหลายและรูปแบบหลายชนิด เน้นจำหน่ายให้กับลูกค้านักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวิถีชีวิตการทำสวนจาก ลูกค้าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครศรีธรรมราชและต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร ตรัง พัทลุง กระบี่ เป็นต้น นอกจากนั้นมีการจำหน่ายส่งซื้อทางโทรศัพท์สั่งซื้อทางสังคมสื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค วิธีการจำหน่ายสำหรับลูกค้าสั่งซื้อทางโทรศัพท์ทางกลุ่มจะจัดส่งสินค้าทางไปรษณีย์ โดยให้ลูกค้าโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกลุ่มก่อน จึงส่งสินค้าให้ลูกค้า การประชาสัมพันธ์ปากต่อปาก ประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊ค มีแผ่นประชาสัมพันธ์แจกให้กับลูกค้านักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวิถีชีวิตการทำสวนจาก มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านการทำข่าวรายการข่าวโทรทัศน์ และรายการสารคดีมาทำข่าววิถีชีวิตสวนจาก นอกจากนี้ผู้เข้าชมสวนจากส่วนมากก็จะมีการถ่ายรูป และโพสรูปตามเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ก็จะได้ประโยชน์อีกต่อหนึ่งด้วย มีการนำน้ำหวานจากพร้อมดื่มมาให้ทดลองชิม เมื่อลูกค้าไปที่สวนจากและหน้าร้าน กลุ่มอาชีพผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจากยังไม่มีแผนการตลาดที่ชัดเจน นอกจากนี้พฤติกรรมผู้บริโภค พบว่า ผู้บริโภคไม่ทราบว่าจะนำผลิตภัณฑ์ต้นจากไปทำอะไรได้บ้าง แหล่งซื้อขายยากต้องไปซื้อในแหล่งผลิต มีรสชาติที่ผู้บริโภคไม่คุ้นเคย การโฆษณาประชาสัมพันธ์มีน้อย ส่วนใหญ่ผู้บริโภคได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต้นจากจากแหล่งอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ญาติหรือเพื่อน จากบูธแสดงสินค้า แผ่นพับ ใบปลิว วิทยู

1.3 การจัดการผลิต พบว่าเกษตรกรสวนจากนิยมผลิตน้ำตาลจากปี๊บ กระบวนการผลิตใช้ภูมิปัญญาแบบดั้งเดิม ต้นจากที่สามารถทำน้ำตาลจากได้ใช้เวลาการปลูก 5-7 ปี โดยกระบวนการเริ่มจากการ ตีจาก ปาดจาก เก็บน้ำหวาน การตั้งเตาเคี่ยวน้ำตาลจากในกระทะใบบัวและใช้ฟืนเป็นหลักในการเคี่ยวตาลจึงมีกระบวนการผลิตที่ต้องอยู่ในสวนจากเกือบทั้งวัน วัตถุดิบช่วงฤดูฝนประมาณเดือน พฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ฝนตกหนักน้ำท่วมขัง จะไม่สามารถทำสวนจากได้น้ำหวานจากจะขาดแคลน ไม่เคยมีการสั่งซื้อจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนไม้ฟืนที่ทำการเคี่ยวน้ำตาลหาได้จากท้องถิ่นและสั่งซื้อเพิ่มเติมจากอำเภอใกล้เคียง นอกจากนี้สามารถใช้ลูกจากแห้ง พอนจาก ใบจากมาเป็นเชื้อเพลิงได้บ้าง แรงงานทำสวนจาก

ส่วนใหญ่มีการทำในครัวเรือนและหมู่บ้านโดยมีแรงงานสองคนต่อการผลิตน้ำตาลจากประมาณ 8 ไร่ หรือวงจจากประมาณ 100 ต้น สามารถผลิตน้ำตาลหวานได้ประมาณ 6-7 ปี๊บ ซึ่งเคียวเป็นน้ำตาลจากได้ประมาณ 1 ปี๊บ ผลผลิตน้ำตาลจากที่ได้ไม่สม่ำเสมอเป็นมาตรฐานเดียวกัน ช่วงฝนตกหนักน้ำท่วมซึ่งจะไม่สามารถทำสวนจากได้ จึงมีการบริหารจัดการการผลิตโดยต้องมีการทำอาชีพอย่างอื่นเสริมด้วย เช่น การเย็บใบจาก หัตถกรรมจาก การทำสวนปาล์ม ทำนา ทำสวนเลียงสัตว์ เป็นต้น ส่วนกลุ่มอาชีพได้วางแผนการผลิต 2 ลักษณะ โดยผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า เมื่อมีลูกค้ามาสั่งซื้อจึงดำเนินการผลิต และผลิตไว้เพื่อขาย ณ ร้านค้า สำหรับลูกค้ามาเยี่ยมชมสวนจากสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ระยะเวลาการผลิตซึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต้องใช้เวลาในการผลิตและบรรจุภัณฑ์ประมาณ 1-2 วัน น้ำส้มจากมีการผลิตใช้เวลา 15 วัน สำหรับนักท่องเที่ยวสั่งก่อนล่วงหน้าเพื่อผลิตน้ำตาลหวานจากพร้อมดื่มเนื่องจากบูตเสียได้ง่าย จึงไม่ผลิตไว้จำหน่ายยกเว้นมีคำสั่งผลิตวันต่อวัน

1.4 ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ พบว่าการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ใช้การบริหารงานระบบครอบครัว งานเกือบทุกหน้าที่เจ้าของสวนจากดำเนินการเอง ในกรณีที่มีการเช่าทำสวนจากเป็นลักษณะการทำน้ำตาลโดยการแบ่งผลผลิตกันคือ ผลผลิตน้ำตาลจาก 10 ปี๊บ ผู้เช่าได้ 7 ปี๊บ เจ้าของไร่ได้ 3 ปี๊บ

1.5 ด้านจัดการทางการเงิน พบว่าเกษตรกรอาชีพการทำสวนจากในตำบลขนานนาใช้เงินทุนจากเงินทุนของตนเอง การลงทุนทำสวนจากมีการลงทุนไม่สูงมาก โดยลักษณะการขายน้ำตาลจากจะมีลักษณะการขายครั้งละปี๊บ หรือขายครั้งหลายปี๊บตามภาวะเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือน โดยครัวเรือนที่มีภาวะการเงินดีไม่เดือนร้อนก็จะทำการขายครั้งละหลายปี๊บได้ ส่วนกลุ่มอาชีพผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจากมีการลงทุนจากเงินสมาชิก ไม่มีการกู้เงินมาลงทุน มีการขายปลีกผลิตภัณฑ์จากต้นจาก การจัดทำบัญชีมีการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย รายวันตามความเข้าใจของผู้จัดทำบัญชี

1.6 การจัดการความรู้ พบว่ากลุ่มอาชีพผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นจากมีการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยมีการตั้งแหล่งเรียนรู้ที่ไร่อันทรังษี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ มีการสนับสนุนถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำอาชีพสวนจากสู่คนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

1.7 การจัดการเพิ่มมูลค่า พบว่าเกษตรกรอาชีพการทำสวนจากในตำบลขนานนกส่วนใหญ่ผลิตน้ำตาลจากบีบและมีการกลั่นสุราพื้นบ้าน มีการรวมกลุ่มเพิ่มมูลค่าโดยแปรรูปและการท่องเที่ยววิถีชีวิตการทำอาชีพจาก

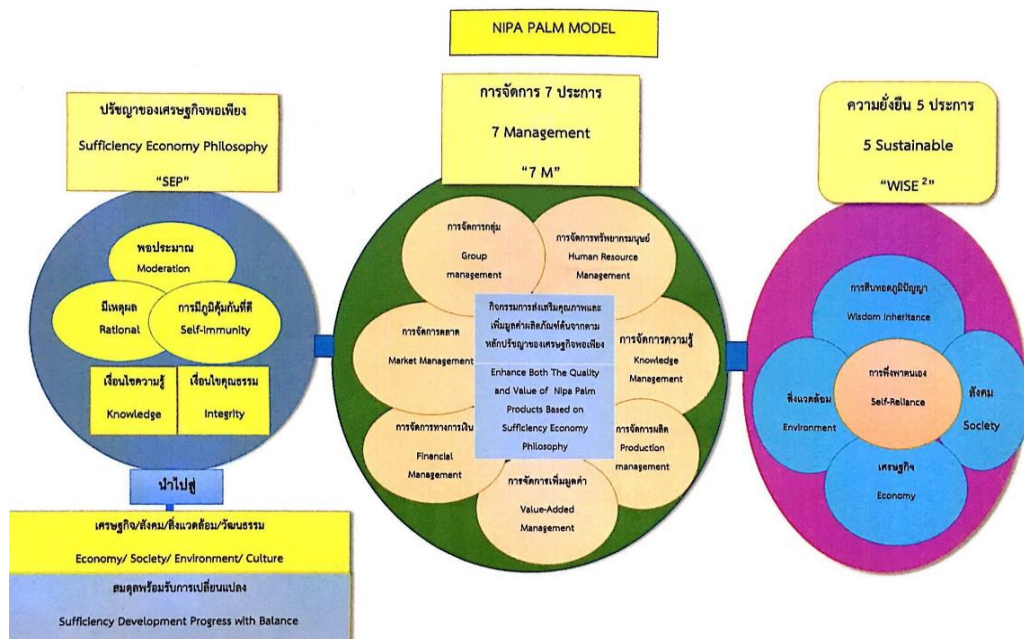
1.8 ความยั่งยืนและสืบทอด พบว่าเกษตรกรอาชีพการทำสวนจากในตำบลขนานนกประสบปัญหาขาดผู้สืบทอด โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรุ่นพ่อแม่ส่วนเด็กรุ่นใหม่มองว่าอาชีพทำสวนจากมีความยากลำบาก มีการปล่อยสวนจากทิ้งร้างหรือบางส่วนมีการไปทำเป็นนาทุ่งแทน เนื่องจากขาดผู้สืบทอดโดยเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรุ่นพ่อแม่ส่วนรุ่นลูกขาดผู้สืบทอดเนื่องจากเด็กรุ่นใหม่มองว่าอาชีพทำสวนจากมีความยากลำบาก มีการปล่อยสวนจากทิ้งร้างหรือบางส่วนมีการไปทำเป็นนาทุ่งแทนนอกจากนี้ในอดีตอาชีพทำสวนจากมีมากปัจจุบันมีการเปลี่ยนอาชีพ ทำนาทุ่ง มีหน่วยงานมาทำการอนุรักษ์อยู่บ้างโดยนำไปสอนวิธีการทำจากในโรงเรียน ซึ่งเด็กรุ่นใหม่ตอนนี้อาชีพ ทำปาก็จากทำไม่เป็นแล้ว โดยทางชุมชน หน่วยงานท้องถิ่นอยากอนุรักษ์ไว้ การทำสวนจากถือว่าเป็นอาชีพเสริม โดยมีการทำนาประกอบด้วย ป่าจากทำได้ทุกวันแต่ได้ไม่มากและป่าจากไม่ต้องดูแลมากปลูกครั้งเดียวอยู่ได้ตลอด การสืบทอดการเรียนรู้ ไม่มีคนมาสืบทอด รุ่นลูกไม่มีใครทำ เนื่องจากต้นจากมีกระบวนการผลิตที่ยุ่งยาก มีราคาต่ำ ส่วนใหญ่ไปทำอาชีพรับจ้างทั่วไปในต่างจังหวัดนครศรีธรรมราช ตัวอำเภอปากพนังและไปทำงานที่กรุงเทพฯ โดยการไปทำอาชีพอื่นที่มีรายได้มากกว่าและส่งผลให้ลูกเรียนต่อจึงขาดการสืบทอดการทำอาชีพจาก

1.9 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเกษตรกรผู้มีอาชีพทำสวนจากต้องใช้ความขยันหมั่นเพียรเนื่องจากอาชีพสวนจากเป็นอาชีพที่ต้องอยู่ในสวนจากทั้งวันมีกระบวนการผลิตที่ยุ่งยาก มีการปลูกมะพร้าว กลัวยผสมผสานในสวนจาก เลี้ยงปลา ทำนาเป็นอาชีพเสริมร่วมกับการทำสวนจาก ส่วนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากต้นจากมีการนำวัตถุดิบมาใช้ในการผลิตอย่างเหมาะสมมีการใช้เฉพาะที่จำเป็นไม่ใช้มากจนเกินไป มีการลงทุนและใช้เงินทุนอย่างเหมาะสมไม่กู้เงินมาลงทุนเกินความจำเป็น คำนึงถึงการผลิตที่มีคุณภาพโดยมีกระบวนการผลิตที่สะอาด ปลอดภัยให้กับผู้บริโภค มีการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น โซเชียลมีเดีย เฟสบุ๊ก ไลน์ เข้ามาใช้พัฒนาการตลาด รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองแสวงหาความรู้ใหม่

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ผลจากการศึกษาได้พัฒนารูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “NIPA PALM MODEL” โดยใช้ “SEP + 7 M + WISE 2” โดยใช้กระบวนการที่นำไปสู่การลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง (SEP) 2) ปฏิบัติการจัดการ 7 ประการ “7 Management : 7 M” 3) ปฏิบัติการอย่างชาญฉลาดสู่ความยั่งยืน 5 ประการ “5 Sustainable : WISE 2” โดยยกกำลังที่ 1 เป็นการสร้างความยั่งยืนภายในครอบครัวละชุมชน และยกกำลังที่ 2 สร้างความยั่งยืนจากเครือข่ายความร่วมมือภายนอก เป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายในสู่ภายนอก เริ่มจากการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความประสงค์ที่มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาอาชีพการทำสวนจากและคุณภาพผลิตภัณฑ์จากต้นจากให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง มีการพัฒนาคนด้วยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จัดการความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มและบุคคลทั่วไป การจัดการผลิตให้มีคุณภาพ การจัดการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ต้นจากหาเอกลักษณ์ในการเพิ่มมูลค่า มีการจัดการทางการเงินที่ดี เมื่อภายในเข้มแข็งจึงนำไปสู่ภายนอก โดยการจัดการตลาด และทุกส่วนมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน โดยแสดงตามภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 รูปการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อภิปรายผล

ผลการสร้างรูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยที่ค้นพบว่ารูปการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “NIPA PALM MODEL” โดยใช้ “SEP + 7 M + WISE 2” โดยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในก่อนสู่ภายนอกนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มจากการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความประสงค์พัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน นำการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจของพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยความพอประมาณ (Moderation) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติด้วยความพอประมาณ ตั้งราคาขายพอดิไม่สูงเกินไป การโฆษณามีการบอกข้อมูลที่เป็นจริงของผลิตภัณฑ์ไม่โฆษณาเกินความเป็นจริง มีการนำวัตถุดิบมาใช้ในการผลิตอย่างเหมาะสมมีการใช้เฉพาะที่จำเป็นไม่ใช่

มากจนเกินไป มีการลงทุนและใช้เงินทุนอย่างเหมาะสมไม่กู้เงินมาลงทุนเกินความจำเป็น มีการวางแผนผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ความมีเหตุผล (Rational) การดำเนินงานที่คำนึงถึงความเชี่ยวชาญและเอกลักษณ์ของตนเอง มีกระบวนการผลิตที่ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตให้ตกต่ำลงได้ มีการดำเนินงานที่ไม่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนหาวิธีแก้ปัญหาโดยค้นหาสาเหตุของปัญหา คิดวิธีแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า มีการคำนึงถึงการผลิตที่มีคุณภาพโดยมีกระบวนการผลิตที่สะอาด ปลอดภัยให้กับผู้บริโภค การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (Self-immunity) การวางแผนเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจอย่างเหมาะสม มีการลดความเสี่ยงโดยการกระจายผลิตภัณฑ์และตลาดโดยมีการออกสินค้าหลากหลายขนาด หลายราคา มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลที่เหมาะสม มีการสะสมเงินออมไว้เพื่อเป็นทุนสำรองในการลงทุนต่อ มีการนำข้อมูลในอดีตมาวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความรู้ (Knowledge) การเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ใหม่ ฝึกอบรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนได้รับการเรียนรู้ พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการนำความรู้ที่ได้รับมาใหม่มาใช้อย่างระมัดระวังรอบคอบ มีการวางแผนใช้จ่ายเงินโดยการตั้งงบประมาณและพยายามใช้จ่ายเงินตามงบประมาณที่ตั้งไว้ คุณธรรม (Integrity) การยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม การเคารพระเบียบแบบแผน กฎระเบียบ กติกาสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น มีการร่วมมือ เอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและชุมชน ยึดมั่นในความดี มีความซื่อสัตย์ในการผลิตที่มีคุณภาพโดยมีกระบวนการผลิตที่สะอาด ปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน

หลักปฏิบัติการจัดการ 7 ประการ “7 Management: 7M” โดยดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ผ่านกิจกรรมจัดการส่งเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการกลุ่ม (Group management) การรวมกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรม ในลักษณะเป็นกลุ่มอาชีพ สหกรณ์หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม มีการบริหารกลุ่ม โครงสร้างหน้าที่ กำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้นำกลุ่มมีความเป็น

ผู้นำภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร เสียสละเพื่อกลุ่ม ทำหน้าที่อย่างถูกต้อง โปร่งใส สมาชิกให้การยอมรับ กลุ่มมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของ สมาชิกกลุ่มในกลุ่มตามความถนัดของแต่ละบุคคล ทางกลุ่มมีการร่างกฎเกณฑ์ หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่มโดยใช้หลักธรรมาภิบาล มีการประชุมวางแผนทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ร่วมทำงานกันทำงานเป็นทีม การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การพัฒนาและส่งเสริมสมาชิก กลุ่มมีการแบ่งงานและมอบหมายงานกันทำตามความถนัด มีระบบการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมเป็นธรรม มีการสร้างขวัญและกำลังใจยกย่องชมเชยกัน การจัดการความรู้ (Knowledge Management) การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการฝึกอบรมการจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การผลิต การตลาด การเงินและบัญชีและนำการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติจริง มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำจากสู่คนในชุมชนและบุคคลทั่วไป การจัดการการผลิต (Production management) การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัยกับผู้บริโภค คนในชุมชน ร่วมกันคิดระดมสมองในการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้นจาก มีการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ที่ได้ มาตรฐานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพได้รับการยอมรับ การจัดการเพิ่มมูลค่า (Value Added Management) พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าโดยแปรรูปและการท่องเที่ยววิถีชีวิตการทำอาชีพจาก ส่งเสริมการนำน้ำตาลจากมาแปรรูปเป็นสินค้า ประเภทต่าง ๆ เป็นของฝากของที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าให้น้ำตาลจาก การจัดการทางการเงิน (Financial Management) พัฒนาและส่งเสริมการระดมเงินทุนจากสมาชิก การวางแผนการลงทุนและการกู้ยืมเงินมาลงทุน มีระบบการจัดสรรเงินทุนและกำไรอย่างยุติธรรม และการบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ การจัดการตลาด (Marketing Management) พัฒนาและส่งเสริมการตลาดที่สร้างคุณค่าวิถีชีวิตจาก มีการเขียนแผนการตลาด เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการตั้งราคาที่คำนึงถึงต้นทุนและบวกกำไรอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่เน้นการประชาสัมพันธ์ด้วยความคิดสร้างสรรค์และ ประหยัด มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการตลาดผ่านสื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดีย เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้เข้าชมสวนจาก

ส่วนมากก็จะมีภาพถ่ายรูป และโพสรูปตามเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ก็จะได้ประโยชน์อีกต่อหนึ่งด้วย

หลักปฏิบัติการอย่างยั่งยืน 5 ประการ “5 Sustainable : WISE 2” โดยยกกำลังที่ 1 สร้างความยั่งยืนภายในครอบครัวและชุมชน และยกกำลังที่ 2 สร้างความยั่งยืนจากเครือข่ายความร่วมมือภายนอก โดยทุกส่วนด้านการสืบทอดภูมิปัญญา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยทุกส่วนสร้างความยั่งยืนภายในครอบครัวและชุมชนและเสริมความยั่งยืนจากเครือข่ายความร่วมมือภายนอก โดยอันดับแรก การสืบทอดภูมิปัญญา (Inheritance Wisdom: W) ความยั่งยืนของอาชีพสวนจากจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดการสืบทอดภูมิปัญญารุ่นต่อรุ่น โดยครอบครัวปลูกฝังให้ลูกหลานภูมิใจในอาชีพสวนจาก สร้างทายาทสืบทอดรับช่วงต่อการทำอาชีพสวนจาก ตั้งศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาสวนจากขึ้นเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่น สร้างหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาสวนจากขึ้นในโรงเรียนในชุมชน สอนและฝึกอบรมให้กับนักเรียนในชุมชน เผยแพร่องค์ความรู้ป่าจากให้กับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ภาครัฐ เอกชน ที่เข้ามาดูงานและท่องเที่ยวสวนจาก ด้านสังคม (Society: S) พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีการพัฒนาคนทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีในครัวเรือนและชุมชน สร้างวัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักความสามัคคีในหมู่คณะ มีจิตสาธารณะ และยกย่องเชิดชูผู้ทำความดี ด้านเศรษฐกิจ (Economy: E) อาชีพการปลูกจากมีรายได้ดีลงทุนไม่มาก ปลูกครั้งเดียวต้นจากอยู่ได้เป็นร้อยปี อาชีพสวนจากจึงสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างพอเพียงและสร้างเครือข่ายเพื่อให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมทำงานกับภาครัฐและเอกชนในการสร้างเศรษฐกิจของผู้ทำอาชีพสวนจาก พัฒนาและส่งเสริมให้สวนจากมีภาวะเศรษฐกิจที่ดีมีรายได้ทุกวันจากการทำสวนจากสม่ำเสมอจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์สวนจาก การท่องเที่ยว การเป็นศูนย์เรียนรู้ สร้างอาชีพอื่น ๆ เสริมร่วมกับการทำสวนจาก เพิ่มรายได้ลดรายจ่ายอยู่อย่างพอเพียง สิ่งแวดล้อม (Environment: E) พัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่ายเพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมทำงานกับภาครัฐในลักษณะ สร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวิถีชีวิตสวนจาก ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้พลาสติกน้อยที่สุด ใช้บรรจุภัณฑ์ไบโอบาง ใบจาก ลูกจาก ต้นจาก ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นของที่หาได้ในท้องถิ่น ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมในการผลิตร่วมกับใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และพึ่งพาตนเอง (Self-reliance: S) พัฒนา

และส่งเสริมให้อาชีพสวนจากสามารถพึ่งพาตนเองได้จากแปรรูป จากการท่องเที่ยว มีการปลูกจากผสมผสานรวมกับปลูกจาก เช่น ปลูกมะพร้าวซึ่งได้มีการทดลองปลูกรวมกับสวนจากได้ การเลี้ยงปลาในสวนจาก เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ปลูกข้าว ตลอดจนนำวิถีชีวิตสวนจากเป็นจุดเด่นในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อให้ภูมิปัญญาต้นจากมีความยั่งยืนสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว พบว่า รูปแบบการจัดการการตลาดธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ชุมชนจะต้องร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งองค์กร การแบ่งงานกันทำตามความถนัด ชุมชนต้องร่วมกันคิดระดมสมองในการวางแผนการตลาด โดยเป็นการดำเนินการตลาดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว, 2551) นอกจากนี้ยังมีงานของ Miller N. J. and Besser T. L. ที่ค้นพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการธุรกิจชุมชนที่สำคัญมี 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานภายในชุมชน การพัฒนาทางเลือกให้หลากหลาย การร่วมมือกับธุรกิจชุมชนกลุ่มอื่น การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่ผู้ประกอบการและผู้จัดการ และการสร้างเครือข่ายกับธุรกิจนอกชุมชน (Miller N. J. and Besser T. L., 2000) งานวิจัยของ Markusen A. ได้ศึกษาเป้าหมายด้านอาชีพในการพัฒนาภูมิภาคและเศรษฐกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานหรือผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของชุมชน บุคคลสามารถเรียนรู้ที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพ ซึ่งจะประสบผลสำเร็จโดยการวางแผนและมีนโยบายที่เหมาะสม (Markusen A., 2004) ตามที่ขวัญกมล ดอนขวา ได้วิจัยเรื่อง การจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าการได้รับการฝึกอบรมจะทำให้กลุ่มอาชีพที่เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชนได้รับความรู้ที่นำไปสู่การจัดการธุรกิจที่ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น (ขวัญกมล ดอนขวา, 2556)

สรุป

รูปการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนามนุษย์สร้างความเข้มแข็งจากภายในก่อนสู่ภายนอกด้วยการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจของพอเพียงทุกภาคส่วน มีการพัฒนาคนทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี เริ่มจากการพัฒนาจิตใจ การเป็นคนดี ยกย่องคนทำความดี มีการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความประสงค์พัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เป็นการสร้าง

ความเข้มแข็งจากภายใน มีการจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง มีการพัฒนาคนด้วยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จัดการความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มและบุคคลทั่วไป การจัดการผลิตให้มีคุณภาพ แปรรูปการจัดการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ต้นจากหาเอกลักษณ์ในการเพิ่มมูลค่า มีการจัดการทางการเงินที่ดี เมื่อภายในเข้มแข็งจึงนำไปสู่ภายนอก โดยการจัดการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และทุกส่วนมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง งานวิจัยนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่คือการที่อาชีพสวนจากจะมีความยั่งยืนต้องเริ่มจากการมีผู้สืบทอดรุ่นต่อรุ่นถ้าขาดการสืบทอดภูมิปัญญาการทำอาชีพการทำจากจะทำให้อาชีพการทำจากสูญหายไป จึงควรมีการสืบทอดภูมิปัญญาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาสวนจากขึ้นเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่น เปิดสอนหลักสูตรท้องถิ่นอาชีพการทำสวนจากขึ้น สร้างความตระหนักให้ผู้ทำอาชีพสวนจากภาคสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการสืบทอดภูมิปัญญาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาสวนจากขึ้นเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่น เปิดสอนหลักสูตรท้องถิ่นอาชีพการทำสวนจากขึ้น สร้างความเข้มแข็งด้านสังคม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สร้างวัฒนธรรมความรักความสามัคคีในหมู่คณะ พัฒนาการรวมกลุ่มอาชีพให้มีรายได้ที่ดี ส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรภายนอก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน การพัฒนามีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักของชุมชนในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวิถีชีวิตเพื่อให้ภูมิปัญญาดันจากมีความยั่งยืนสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยสามารถนำรูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากต้นจากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นคือ “NIPA PALM MODEL” ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ต้นจากต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกษตรกรอาชีพสวนจากรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง พัฒนาการแปรรูปของฝากของที่ระลึกที่ทำ

จากน้ำตาลจาก สร้างจุดเด่นทางอาหารที่ใช้น้ำตาลจาก หาแนวทางส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์จากต้นจากการพัฒนาคุณภาพสินค้าที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน จัดหาช่องทางจัดจำหน่ายผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการขยายตลาดให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนหันมาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการปลูกไม้เทียมและไม้พืขึ้นในท้องถิ่น สร้างอาชีพเสริมและปลูกพืชผสมผสานกับการทำอาชีพสวนจากที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวเพิ่มมากขึ้นตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 จากผลการวิจัยหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรทำการประชาสัมพันธ์นำวิถีชีวิตสวนจากเป็นจุดเด่นในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อให้ภูมิปัญญาสวนจากมีความยั่งยืนและติดต่อให้กลุ่มผลิตภัณฑ์จากต้นจากการเจรจาธุรกิจกับผู้ประกอบการค้าทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

1.5 จากผลการวิจัยหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาสวนจากขึ้นเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญารุ่นต่อรุ่น มีการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาอาชีพสวนจากขึ้นและจัดการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียนในตำบลขนานนก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตสวนจาก เพื่อเป็นประโยชน์ในเรื่องของการบริหารจัดการสวนจากอย่างเป็นระบบ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสืบทอดภูมิปัญญาสวนจากและอนุรักษ์สวนจากเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพบุรุษมิให้เกิดการสูญหาย

เอกสารอ้างอิง

ขวัญกมล ดอนขวา. (2556). การจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.

ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสุรนารี.

เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. (2551). การสร้างรูปแบบการจัดการองค์กรธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงประเภทธุรกิจเกษตรของเกษตรกรปลูกมะขามหวานเพื่อ

การค้า จังหวัดเพชรบูรณ์. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2562). เศรษฐกิจพอเพียง. เรียกใช้เมื่อ 24 มกราคม 2562 จาก http://www.chaipat.or.th/site_content/item/1309-2010-06-03-09-50-07.html
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง . (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจพอเพียง.
- สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2557). การจัดการป่า จากในลุ่มน้ำปากพนัง . (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ชายเลน.
- Markusen A. (2004). Targeting Occupations in Regional and Community Economic Development. *Journal of the American Planning Association*, 70(3), 253-268.
- Miller N. J. and Besser T. L. (2000). The importance of community values in small business strategy formation: Evidence from rural Iowa. *Journal of Small Business Management*, 38(1), 68-85.